



Tribiwnlys Eiddo Preswyl Cymru

Safonau'r Gymraeg
Adroddiad Blynyddol
Ebrill 2021– Mawrth 2022



Y Tribiwnlys Eiddo Preswyl
Residential Property Tribunal

Cynnwys

| | | |
|----------------|----------------------------------------|---|
| Rhagair | | 3 |
| Adran 1 | Trefniadau Goruchwylio Cydymffurfiaeth | 4 |
| Adran 2 | Asesu Cydymffurfiaeth | 5 |

Rhagair

Dyma bumed adroddiad blynyddol Tribiwnlys Eiddo Preswyl Cymru (“y Tribiwnlys”) ar ei gydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg ers i'r Safonau ddod i rym ar 30 Mawrth 2017. Mae'r adroddiad hwn yn canolbwyntio ar y cyfnod 1 Ebrill 2021 hyd at 31 Mawrth 2022.

Mae dwy ran i'r Tribiwnlys, sef yr ysgrifenyddiaeth a'r Aelodau. Mae'r ddwy yn gweithio gyda'i gilydd, yn ystod y broses apelio a hawlio gan wneud tasgau gwahanol. Yr Aelodau yw:

- Llywydd y Tribiwnlys h.y. yr arweinydd barnwrol
- Is-lywydd
- cadeiryddion sy'n gyfreithwyr
- aelodau proffesiynol sy'n syrfewyr siartredig
- aelodau lleyg.

Mae'r tribiwnlys, ei aelodau a'i benderfyniadau yn annibynnol ar y Llywodraeth. Mae gan sawl un o aelodau'r tribiwnlys sgiliau Cymraeg cryf, a gellir cynnull panel llawn (h.y. cadeirydd sy'n gyfreithiwr, aelod proffesiynol ac aelod lleyg) a all gynnal gwrandawriad llawn yn Gymraeg. Mae'r Is-lywydd hefyd yn siaradwr Cymraeg rhugl ac mae ganddo brofiad o ddelio â materion cyfreithiol yn Gymraeg.

Mae'r ysgrifenyddiaeth yn gyfrifol am waith gweinyddol y tribiwnlys a delio â'r holl ymholiadau ar y ffôn ac yn ysgrifenedig. Gweision sifil yw'r rhain a gyflogir gan Lywodraeth Cymru, ac maent yn rhan o Uned Tribiwnlysoedd Cymru, sy'n gyfrifol am weinyddu chwe thribiwnlys datganoledig ledled Cymru. Mae gan dîm yr ysgrifenyddiaeth ddau aelod sy'n rhugl yn y Gymraeg, yn ogystal â'r Uwch Reolwr Gweithrediadau a Phennaeth Tribiwnlysoedd Cymru sydd ill dau hefyd yn rhugl.

Dyddiad cyhoeddi: 30 Medi 2022

Dyma'r manylion cyswllt ar gyfer ymholiadau: rpt@llyw.cymru

Adran 1

Trefniadau Goruchwylio Cydymffurfiaeth

Mae'r Adroddiad Blynyddol hwn wedi'i ddraftio gan Uned Tribiwnlysoedd Cymru ac mae wedi'i gymeradwyo gan Lywydd y Tribiwnlys Eiddo Preswyl.

Mae'r adroddiad blynyddol hwn i'w weld ar wefan y Tribiwnlys ac mae Comisiynydd y Gymraeg wedi cael gwybod ei fod wedi'i gyhoeddi.

Adran 2

Asesu Cydymffurfiaeth

Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

Mae'r Tribiwnlys yn sicrhau cydymffurfiaeth gyda'r safonau cyflenwi gwasanaethau drwy'r camau a ganlyn:

- Darparu canllawiau i staff am sut i ymateb i ohebiaeth, ateb y ffôn a negeseuon e-bost.
- Darparu templedi llythyrau, sy'n cynnig cyfle i ddefnyddwyr y Tribiwnlys dderbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Mae llythyrau a negeseuon e-bost oddi wrth y Tribiwnlys hefyd yn cynnwys brawddeg safonol yn datgan bod gohebiaeth yn cael ei chrosawu yn Gymraeg, ac na fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.
- Mae'r holl ddogfennau a gynhyrchir ar gyfer y cyhoedd ar gael yn Gymraeg a Saesneg, gan gynnwys ffurflenni cais a dogfennau canllawiau. Mae fersiynau Saesneg o ddogfennau a ffurflenni a gynhyrchir gan y Tribiwnlys hefyd yn cynnwys brawddeg safonol yn datgan eu bod ar gael yn Gymraeg, ac y gall y cyhoedd gyflwyno gwybodaeth i'r Tribiwnlys yn Gymraeg.
- Sicrhau bod ymwybyddiaeth bod darpariaeth ar waith sy'n ei gwneud yn bosibl i gynnal gwrandawiadau yn Gymraeg ac y gall y rhai sy'n bresennol ddefnyddio'r Gymraeg mewn gwrandawriad.
- Mae pob tudalen ar ein gwefan ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg.
- Cyflwynodd Llywodraeth Cymru system ffôn newydd drwy Microsoft Teams ym mis Ebrill 2021. Mae'r Tribiwnlys yn defnyddio'r system newydd hon i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â safonau 8 a 9 drwy sicrhau y bydd gan ddefnyddwyr y Tribiwnlys yr opsiwn o bwysu 1 i siarad ag aelod o'r tîm yn Gymraeg a phwysu 2 i siarad ag aelod o'r tîm yn Saesneg.

Defnyddio ein Gwasanaethau

Derbyniodd y tribiwnlys 113 o geisiadau yn 2021-22, ac o'r ceisiadau hyn cynhaliwyd 86 o wrandawiadau, ni ofynnwyd i'r un ohonynt gael eu prosesu yn Gymraeg ac o ganlyniad ni chynhaliodd y tribiwnlys unrhyw wrandawiadau yn Gymraeg.

Gwefannau

Gweler isod ddadansoddiad o faint o ymweliadau a wnaed â hafan y Tribiwnlys ar y rhyngwrdd, yn Gymraeg ac yn Saesneg.

| | Saesneg | Cymraeg | Cyfanswm |
|---------------------------------|---------|---------|----------|
| Nifer yr ymweliadau â'r dudalen | 17,819 | 446 | 18,265 |

Safonau Llundio Polisi

Mae'r Tribiwnlys yn arfer ei swyddogaethau statudol fel y'u nodir yn y ddeddfwriaeth sy'n ei lywodraethu. Nid yw o fewn cylch gwaith y Tribiwnlys i ddatblygu polisi. Fodd bynnag, rydym yn ystyried effaith ein penderfyniadau gweithredol ar gyflenwi ein gwasanaethau trwy'r Gymraeg.

Safonau Cadw Cofnodion

Mae Hysbysiad Cydymffurfio'r Tribiwnlys (sydd yn manylu ar y Safonau Cyflenwi Gwasanaethau, Llundio Polisi, a Chadw Cofnodion y mae'n rhaid i'r Tribiwnlys gydymffurfio â hwy) wedi'i gyhoeddi ar wefan y Tribiwnlys: www.tribiwnlyseiddopreswyl.llyw.cymru/sites/residentialproperty/files/2019-01/welsh-lang-compliance-notice-cy.pdf.

Rydym yn cadw cofnod o nifer y cwynion a dderbyniwn, os bydd cwyn o gwbl, mewn perthynas â chydymffurfio â'r Safonau.

Cwynion

Ni chafwyd unrhyw gwynion mewn perthynas â gweithredu'r Safonau yn ystod y cyfnod adrodd.

Gwaith sydd i ddod 2022-23

1. Datblygu cynllun gweithredu ar gyfer hyrwyddo ac annog y cyhoedd i ddefnyddio'r Gymraeg wrth ryngweithio â'r Tribiwnlys.
2. Bydd y Tribiwnlys yn cynnal archwiliad sgiliau o aelodau Cyfreithiol, Proffesiynol a Lleyg y Tribiwnlys. Diben hyn yw adolygu ein cofnodion ar gyfer y rhai sy'n gallu cynnal gwrandawriad Tribiwnlys yn Gymraeg drwy gyfrwng y Gymraeg.
3. Bydd gwaith hefyd yn cael ei wneud i gynllunio system hunanreoleiddio ar gyfer y Tribiwnlys o ran cydymffurfio â safonau'r Gymraeg.
4. Bydd dogfen ganllaw hefyd yn cael ei chynhyrchu, gan roi cyfarwyddiadau i'r Tribiwnlys ar sut i gael gafael ar wasanaethau cyfieithu ysgrifenedig a chyfieithu ar y pryd, ac ar hwyluso cyfarfodydd dwyieithog drwy lwyfannau fideo-gynadleda.